

1. Γρεβεν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ ΑΤΛΑΣ
Αριθ. Έρωτ. Μουσ. III 1/1970

Λι
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΓΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

15-12/12-1/1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; .....
Συγχρόνως... εἰς τὴν γεωργίαν καὶ κτηνοτροφίαν

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; ... Μάλιστα .....

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; .....
Δὲν ἐπλήρουν τοὺς οὐτοὺς .....

2) Πῶς ἑκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημασιακάτοροι κλπ.) ..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα ;) .....
ἔχι .....

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομισθίον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; .....
ἔχι .....

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; .....
ἔχι .....

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; ... Περιοδικῶς διὰ θέριας εἰς τὴν Ἰθάκην .....

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται Ναί ... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μυροποιοὶ), ματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; .....
Ναί .....

- δ'. 1) Πῶς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (μέ καυσίν: α) τῆς καλάμις μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ....

Διὰ μὲν τῶν κτήρων (βοῶν, αἰγοπροβάτων) διὰ καμύτης δι' ὀργώματος τῶν ἀνασχυθόντων εἰς τοὺς ἐν ἀρραναθώσῃ ἀρούς.

- 2) Πότε ἐγίνε τὸ πρῶτον χρήσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; .. 1952

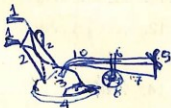
- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ... 1950

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; Χρησιμοποιεῖται τὸ ἄροτρον σιδηρέου, τὸ ἐκ τῶν ἐργαστηρίων μέσῃ τῆς Α.Τ.Ε. παρ' ἧκιν κατασκευάζεται "Σιδηρεῖδ".

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρου μετὰ τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. ....

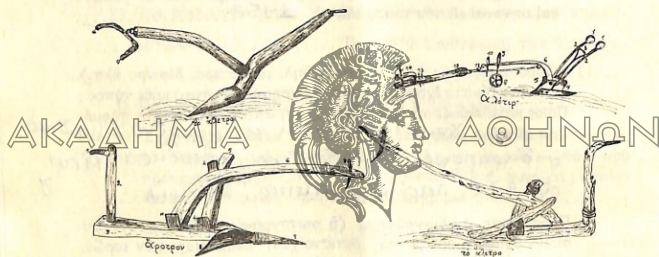
1. Χειροῦλια 4. Σπάδα 7. Βέλα 10. Σταθαιάμι
2. Σιμενός 5. Νύσι 8. Χειροφύλι
3. Κοπάνι 6. Σκυρίμη 9. Σταυρός

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) . Ἀρὰ τῶν ἐλ.μ. 1958.
3) Μηχανὴ θερισμοῦ . Ὁ β. δ. ἑλ.μ. 2. φ. κ.τ. χ. κ.τ. μ. κ.τ. μ. κ.τ. μ. κ.τ. μ.

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν)... 7. 2. 5. 6. ....
 5) Μηχανή ἀλωνισμού ... 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. ....
 στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ
 παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον ... 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. ....

- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄρότρου εἰς τὸν τόπον
 σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 εἰς τὸ χρησιμοποιοῦμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκο-
 ῖ· νιζόμενα ἐνταῦθα ;

- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶ-
 ται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς
 ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν
 ἐξαρτημάτων αὐτοῦ. *Ἡ εἰκὼν ἐκρίσθηται μετὰ τῶν
 εἰδικῶν μερῶν καὶ εἰδικῶν σημειωμάτων.*

1.	6.	11. ....
2.	7.	12. ....
3.	8.	13. ....
4.	9.	14. ....
5.	10.	15. ....

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐὰν ὑπάρχουν διαφοραὶ, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμῳσιν).

- 4) **Τὸ ὕνι.** Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὄλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφίων ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχθυογραφῆσατε ἢ φωτογραφῆσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

[illegible]

- 5) Ποιον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρόστρου; καμινύτη.....

6) ἡτο (ἡ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου

- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαΐ κλπ.).....

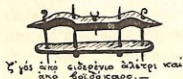
[illegible]

8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζεугάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *Ζεῦγος βοῶν, ἡμίονων, ὄνων.*

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; *ἓν, ὡς ἐν τῷ ζεῦγῳ.*

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;

Ἦτο. Ζευγάρισμα. ὁ ζυγός.

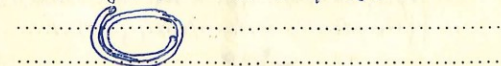
Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύγες, πιζέυλια κλπ.).

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *Ζυγολοῦρα, κουλλούρι, ζεύγες.*

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου ; *Ἐκ τῆς ἀρχῆς.*

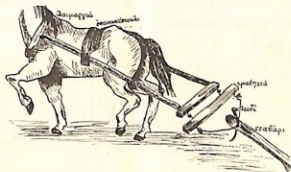
Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;

Ἐκ τῆς ἀρχῆς.

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
την όποιαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ
εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

Εἶναι ἡ ἴδια σκευή... Παρ' ἡμῖν... τα... "τραβυχιά"..
ονομάζονται... "χάμουρα".....

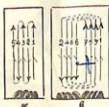
ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον): 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης
τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος). 2) γυναῖκα. 3) υπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα
ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας *ἀροστῆρας, ἄροτρον, ἄροτρον, ἄροτρον*
δε. ὁ γυνὴ καὶ γυνὴ καὶ.....

- β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ
τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἄλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέρατε,
εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) *ὁ γαυρὸς τοῦ βοδιοῦ ὑποέρχον*
αὐτὸν "μετὰ" αὐτοῦ καὶ τὸν βοδιοῦ, φέρεται εἰς τὸν τρακτιῶν
τῶν βοδιῶν... αὐτοῦ δὲ... φέρεται αὐτὸν "μετὰ" αὐτοῦ
σχοῖνα καὶ στρογγυλὰ τὰ ἐπὶ τοῦ γαυροῦ καὶ τῶν
"μπού καὶ θα"
- 2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον. *τοὺς βοδιοῦ καὶ*
τὰ χάμουρα ἐπὶ τῆς "στραβῆς" καὶ τῶν ἡμιόνων ἢ ἡ πλῶν
τοὺς βοδιοῦ οἱ λαίμαρκες καὶ ἐν συνκειᾷ φέρεται αὐτοῦ
εἰς τὰ χάμουρα
- 3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ
ὄργωμα· μέ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα
τῶν ζῶων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδίασμα ἢ φωτογραφία).
εἰς τοὺς ἡμιόνους καὶ ἵππους γίνεται διὰ τοῦ σχοινοῦ
τὸ ὁλοκλινὲν φέρεται ἀπὸ τοῦ καμινῶν (καλὸς). εἰς τὰ
βόδια διὰ τῆς βουμβασίας

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένης αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

.....
 .....
 ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;
 .....

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές ἢ σποριές, ντάμιες, στασιές, μεσοβιόδες κ.λ.π.) ; **Μαίικα κατὰ σποριές.**

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά) ; με αὐλακιάν ; **Μαίικα.**

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῇται ἄροτρον ; **Παρ' ἡμῶν οὐκ.**

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὑνί : καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. **Πλαγίως.**

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρήσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. .... *Εἰς. Διὰ.* .....

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά: π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *ἐγίνοντο... 2 ὀργώματα κ.λ.π.*

ἐν... κατὰ μίαν τὴν ἀροτρίαν καὶ τὸ αὐτὸ τὸ ἴδιον ἀνὰ ἓξ μῆνας... 10. πρὸ σπορᾶς ὀργώματα καὶ ἄλλοτερο διὰ βόλῃς... 10. ἀροτρίαν. 8. σποράς...

2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δεόν νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀργαγάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτὰρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

ἐν... 2 εἰς...

4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; *ἐν... 10. 6 ἔτη... 10. 6 ἔτη...*

5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ δισάκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; .....

διὰ τὴν σποράν 6 ἔτη... 10. 6 ἔτη... 10. 6 ἔτη... 10. 6 ἔτη...

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτρίαν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοιποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; .....

ΜΕΤΕΝ ΤΕΤΕΛΕΤΗ. ΠΡΟ. ΕΧΕ. ΕΤΕΛΕΤΗ. ΤΕΤΕΛΕΤΗ. ΠΡΟ. ΕΤΕΛΕΤΗ. ....

..... 1. 2. 3. ....
..... 1. Ζόστρον 2. Ξευανίσι 3. Κεραϊ (Σημαντικὴ
ταὶ συμπληρωματικὴ)

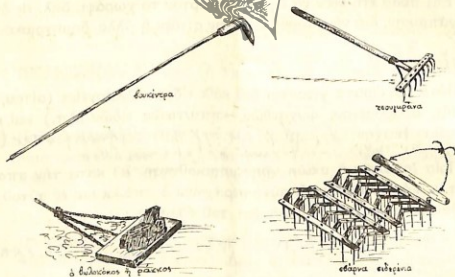
2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); .....

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὄργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

..... 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. ....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσαπά κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) . . . . .

1) ^сΟ. Καβουράς, γιά... ^ακ. Βαφίτης, Κ. Τζουράς, Ν. Τρέας, β). Σ. Ν. 1/1
γιά... ^βΣ. Ν. 1/1 α... δ). Τ. Ν. 1/1... ^γΤ. Ν. 1/1... ^δΤ. Ν. 1/1... ^εΤ. Ν. 1/1...
... ^ςΤ. Ν. 1/1... ^ζΤ. Ν. 1/1... ^ηΤ. Ν. 1/1... ^θΤ. Ν. 1/1... ^ιΤ. Ν. 1/1...

- 6) Ποια πρόσωπα βοηθούν τον ζευγολάτην (ή ζευγάν) εις τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποὺ ἐκτελοῦν
Μόνον, διὰ τὸ μέγαρι εἶναι "ἄβραμω" (ἀβραάμω)
χρησιμοποιεῖται ὁ "ὀδὴρ", ὁ ὁποῖος εἶναι ἐμπροσθεν
αὐτοῦ μέγαρι τοῦ χεῖρι τοῦ.

- 7) Ποία χωράφια εκκαλλιεργούνται (ή καλλιεργούνται) διά την σποράν όσπρίων. Πώς γίνεται ή σπορά και ή καλλιέργεια εκάστου είδους.

- 8) Ποια χωράφια εκκαλλιεργούνται (ή καλλιεργούνταν) δια τροφάς των ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά. ... *Καρυδιά, βί. κα. αμύγδαλα*

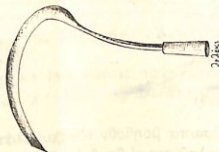
- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἡ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμη-
λων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῆς (βραγιῆς)
καὶ ἄλλως. *δ. ε. ν. α. γ. ο. ρ. χ. π. ν. κ. τ. κ. μ. α. γ. λ. . . . .*

Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχθυογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ.

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) . . . Μὲ τὸ λείψανον
τὸ σκῆμα τοῦ εἶναι τὸ αὐτὸ μετὰ τὴν μανωτ-
ρη εἰκόνα. Προσῆκουσιν ἡ ἀποσπῆν καὶ τὸ ἐχρησιμοῦσαι
τὸ ἢ τὸ φαιμαρίν. . . . . .

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ
 ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ
 σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε. . . . .
 . . . ἔχι . . . . .

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο
 (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν
 ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). Μὲ τὸ λείψανον
εἰς τὴν εἰκόνα "ὡς εἰς κοσσοειδὲς εἰκόνα"

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργα-
 λείου ἤτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτὴ; (Σχεδιάσατε αὐτήν). . . . .
 . . . ὁμαλὴ ὡς εἰς εἰκόνα "λεπίς" . . . . .

- 4) Πῶς ἤτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτο-
 γραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; . . . . .
 . . . ὡς εἰς εἰκόνα "λεπίς" . . . . .

- 5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά εργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ά.) *Ἐφεσηνοὶ τῶν βαρβαρικῶν αἰρετικῶν ἐκστρατῶν ἐπιποδῶς ἡσυχίου μετὰ τὸ "ἀναδελφικῶς"*
- 6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μετὰ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθίων) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *Ἄν. ἡτο*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *Ἀναδελφ. τοῦ ὕψους τοῦ αὐτοῦ. κερῖς. ἡμεῖς εἰς τὸν ἀπὸ τὸ 1/4 τοῦ μήκους.*
- 2) Οἱ στάχυες πού ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί με τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). *Ἀναδελφ. καὶ ἡμεῖς*
- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστάς ἀλλὰ πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιά), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραχμῆς, πιάσματα, χερίδες, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; *Παρ' ἡμῖν οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν τὶς "χερίδες" ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἐπὶ τῆς σιμῆς ἢ "χιρίδ." λεγόταν χερόβολο.*
- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χερίδες) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα ; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) *Μία... "χερίδ" ἀποθηκεῖται ἀπὸ 2-3 ὠραριακῆς. Τὰ κεφάλια τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν ἴδιαν κατεύθυνσιν*

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
 λοῦνται ἀγκαλιές. ....

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποῖοι θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
 σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποῖον ; .....
 Θείσαν. ἄνδρες καὶ γυναῖκες τῆς οἰκογενείας.
 Ἄλλοι ἤρχοντο ἐπαγγελματίαι θείσαν. Πολλοί-
 ρις δύο οἰκογενεαὶ θείσαν ἀπὸ καινοῦ.

- 2) Πῶς ἡμεῖβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
 ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρήμα ἢ εἰς
 εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνεῦ
 φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
 εἰς τὸν τόπον σας ὀνομαστολογίαν) .....

ἀπὸ καινοῦ εἰσέρχοντο εἰς τὰ ἀντήματα
 καὶ τῶν δύο οἰκογενειῶν.

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
 λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
 τὴν ἑναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
 λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
 κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; .....
 Ἐφῆσαν τῶν "ὠθαμαμαρῶν" ἢ το ζῶντινου χειρῶ-
 νων διὰ νὰ ἀποφεύχωνται οἱ τραυματισμοί.
 Ὁμοίως ἔφῆσαν εἰς τῶν μέσων πρὸς "γυναικῶν".

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός; Ἀ.ν. . .

ἤρχισαν τὴν Τρίτην, διότι ἔχει ὦραν "ἀγαπῶν"
τὸ Σάββατον, διότι τελειώνει ἡ ἐβδομὰς καὶ τὴν
κυριακὴν δίδει ἡτο ἀρχία.

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμόν, σχετικὰ τραγούδια; Καταγράψατε αὐτά. Τὸ μεσημέρι ἀπὸ τὸν
ἐκποφόρο καὶ πρὸς τὸν θεοῦ.

..... Τράβα, ἀέρα, δροσερὴ
..... ἔσθαι καὶ καὶ δέμναι
..... καὶ νὰ δροσερὴς ν' ἔσθαι

Ὅταν κατὰ ὡρὴν φτεροῦσαν ἡ ἀρχία νὰ συνετελεσθῇ:
(-ἐκποφόρο φτεροῦται ἔκπορο, ἔκπορο)

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν ποὺ μένουν ἀθέριστοι; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ με τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον. Ὅταν μόνον νὰ τελειώσουν τὸ θερισμὸν τὴν
τὴν ἡμέραν ἐκποφόρο καὶ πρὸς τὸν θεοῦ
φτεροῦται. Με τὴν τελευταίαν φτεροῦται. Ἐφωτισμένη
"ἓνα σταυρὸν καὶ τὸν σταυροειδῶς" ἐφωτισμένη
στὸ ἐπὶ τὴν φινὸταν ὁ σταυρὸς. Ἀλλὰ ἓνα καὶ
φινὸταν καὶ φινὸταν καὶ φινὸταν νὰ αὐξάνῃ
ἢ ἀραμνί.

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύν.

- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύν. Ποίαν ἡμέραν; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμόν; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυν εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον; ..Τὸ δεμάτιασμα τῶν..

"χερῶν" .. εἰς δεμάτια ἐχέμεν .. ἢ πὸ τοῦ "μακκατην",
δμν. ἐνὸς ἀτόμου, τὸ δλοπὸν. ἀμολοῦδαυσε
τοὺς. ὁφείσθαι δεσ. καὶ ὁφείσθαι. ἀμείσθαι καὶ δεμάτιασμα.

- 2) Πῶς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελουσιδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.
- Τὸ δεμάτιασμα ἐγένετο ὡς ἐλέχθη ἀπὸ τοῦ "μπακιά-
την" ὁ δὲ ποῖος μετέφερε καὶ τὴν "χερὶν"..
Τὸ δέσιμον ἐγένετο μὲ τὰ "δεματιῶν" δη-
λ. σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ τὰ καλάμι
τῆς σιμαίως. Διὰ τὴν ἐβυσθὸν δέσιν
ἐπεμαρτοφορεῖτο ζύλινου ἑρκαλεῖον, ὡς
τὸ ἀδράκτιον τοῦ ποταμοῦ ἐλέχθη "κισινικός,"

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ; .....

Συνεκεντρώνοντο εἰς "ἐξαιρετικὰ ἐξ
δεματιῶν ἢ εἰς μεγάλας θυρωματίας"..
ἐποθετοῦντο μὲ τοὺς στάχους ὅπως τὰ
ἔσω .....

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

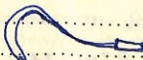
Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς. Ἀπὸ τοῦ 1950
 ἡ σπορὰ γίνεται τὴν Ἀνοιξή.....

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
 μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
 ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
 ἄρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
 φωτογραφίαν... ἡ ἐξαγωγή τῶν γεωμήλων
 γίνεται μὲ τὴν "τσάθα".....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
 χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφυλί, βίκον); Ἐάν
 ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
 κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ. Ὡς. Σανός...
 ἔχρησιν μοιροῦντο διάφορα μέρη τῶν
 σιγαρῶν, τὰ ὅποια συνέτερον σὰ ξεβοτανίματα
 ἢ ἄλλα ἄφελ. χόρτα, τὰ ὅποια ἐξήρασαν
 στὸν ἄλιον.....

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανός καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
 σαν κ.ά.). Τὰ ἄφελ. χόρτα μὲ τὸν "λεβενά",
 (Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
 ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
 κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) ... Εξορκίζοντο τὴν γῆν καὶ ...
τὴν τοῦ ἐδάφους. καὶ μεταμορφώσονται ἡμίνοι
τῶν ποδῶν.

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

α. 1) Μεταφορά τῶν δερματιῶν πρὸς ἀλωνισμόν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. ....

Ἐκ τοῦ ἄχρου ... μετεφέρουσιν εἰς τὸ δέμα-
τι εἰς τὸ ἀλώνι, ὅπου συνεκεντρώουσιν
οἱ δερμάτια τῶν σιμῶν.

2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλωνισμόν δερμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως; Αὐτὸς ἔχει

ἰδιαίτερον ὄνομα. Τὰ δερμάτια τοποθε-
θετοῦντο μετὰ τὴν καὶ τοὺς σάκους ἀπὸ τῶν

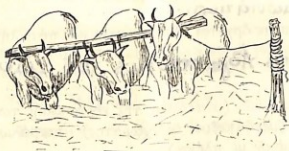
3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι; Ὑπῆρχε μόνιμον
ἀλώνι, τὸ ὅπου τοῦ θεοῦ ἀλωνισμοῦ ...
εὐλαβεῖτο καὶ ἡγεῖτο μετὰ τὸν
χωρισμόν τοῦ καρποῦ ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι.

4) Ποῦ κατασκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; Ἐξω ... τοῦ χωρίου, πλησίον ...
τῆς ἀχυρώνας καὶ εἰς ἐν ἄλλο μέρος.

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἷονδήποτε ἄλλον.
 ἢ. τοποθετίαις τῶν ἡμιθέων "δεματίων" ἤρχηεν
 τὰ τοῦ σπύλου καὶ ἐπὶ σπύρε. φέρει καὶ ἔξω
 ὁμοιομορφίας καὶ μετὰ τοῦ σπύρε φέρει καὶ ἔξω.

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοπο-
 ήσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

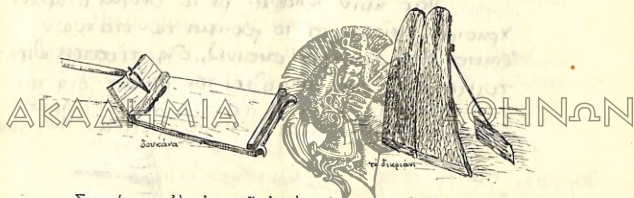
α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
 σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
 Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
 νιοῦ ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στήγερός,
 στρούλινος, δουκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποῦ ἐξαρτῶν-
 ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
 ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
 κῶς, «νὰ ἔρχονται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

Τὸ ἀλώνισμα γένηται διὰ τῆς καταπατή-
 σεως τῶν σταχύων ὑπὸ τῶν περιφερομένων
 βοῶν, ὡς ἐμφαίνεται εἰς τὸν ἀνωτέρω
 εἰκόνα.....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
 ἀλώνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
 στυλον μετὰ τὰ ζῶα; (Εἰς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειές,
 αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
 εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
 μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδε-
 μένα εἰς σπειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειὴ περὶ τὸν
 λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
 ἀκόμη) ἀλώνισμός κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα). Διὰ τοὺς
 ἑσῆς. τεχνισμοὺς εἶπε δ. "χορὸς" διὰ τὰς τοιαύ-
 τας. φωνὰς ἀπὸ τοῦ ὁριζήσαντος οἱ χαλνοὶ. Πάντο-
 τε. ἡ φωνὴ σιγῆς εἰς τὸ μέγεθος τοῦ ἀλωνιστοῦ
 ὁ αὐτοῦ μετρητὴς "στέρης".....

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἁλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μη-
 χανικὸν ἁλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς
 ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὀπλισμένη εἰς τὴν κάτω
 ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων
 σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται
 δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἁλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων
 διὰ τὸν ἁλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἁλωνιστικὸν τοῦτο
 μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνια, δικριάνι,
 βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις
 διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμε-
 ρον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητρι-
 ακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἁλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακὰ μὲ ἁλωνι-
 στικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά,
 ρεβίθια κ.ἄ.) ἥλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνομένων καὶ
 περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; .. Δεῦ. ὑφίστατο
 φάρμακον μηχανικὸν ἁλωνιστικὸν μέσον.

δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; .....

Ἀρχαίαι ἀπὸ ἀνατολῆς. Μέχρι τὸ ἀπὸγευμα
τελειώνει. καὶ αὐτὴν αὐτὴν ἐπιτελεῖται
ἡ διακομὴ τοῦ ἀγροῦ ἀπὸ τὸν καρπὸν.

12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ. ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

Παρ' ἡμῶν ὡς καλεῖται μετὰ τὸ ὄνομα "δικραίνι"
χρησιμοποιεῖται. γὰρ τὸ γένος τῶν σταχυῶν
ἀρπάζει ἀπὸ τὴν ἀκρὴν τοῦ δικραίνι, δη. τὴν ἀκρὴν
τοῦ δικραίνι ἀπὸ τὸν σταχυόν. Ἀπὸ τὸν
καρπὸν τοῦ δικραίνι ἀπὸ τὸν καρπὸν
ἐκτελεστομένη καὶ ἡ "κατασκευὴ" τοῦ δικραίνι.

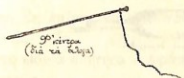

13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μετὰ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
πους στάχους ; .....

14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβερρα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύ-
πημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ
φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχε-
διάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....
Ἐκτελεστομένη ἀπὸ τὸν ἀλωνιστὴν καὶ τὸν ἀλωνιστὴν
κατασκευαζομένη "ἀλωνόβερρα".....

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν. Παρ' ἡμῖν λέγεται στρώσιμο
ἕνα "στρώσιμο" ἀλωνιοῦ καὶ τὸ "ἀλώνι"...
Γιὰ ἕνα "ἀλώνι" τρεισχόταν τὰ ἀχιστὰ 10 ἡμέρες.

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἀχυρά ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)
Παρ' ἡμῖν "λαμνί"...

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με' ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τροπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνιστὰς καὶ ἀγωνιάτες), οἱ ὁποῖοι εἶχον βόδια ἢ ἀλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν. ὁ γεωργὸς με' τὰ ζῶα του ἢ ἐὰν δὲν εἶχε ζῶα ἐνοικίαζε τὰ ζῶα ἑτοῦ γεωργοῦ καὶ ἔδινε ἕνα "ταγάρι" διὰ τὸ δέξασθαι.

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με' ζῶα καὶ με' ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με' χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με' ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα). Τὸ κοπάνισμα με' "κρόθανον" ξύλινον ἐφευρέθη μόνον ἐπὶ τῆς σιταῆως, φαμῆς, λαδουρίου.

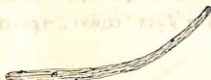
- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγτο· ἐκ ποίου ξύλου κατασκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; ..... Ἐλέγτο "κρόθανος" κατεσκευάζετο κυρίως ἐκ πλατάνου, εἶχεν μῆκος περί 0,50 μ.

20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις, τοῦ κοπάνου;
(π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.). Ἐξήντισθ. εἰς τὸ ἀλώνι...

καὶ διὰ τὸν σῖτακιν - φαμῖν - λαδοῦρι.....

κόπανος στεφανῶς

ξύλον καμπύλωτό διὰ τὸ κοπάνημα
μικροῦ ἀροῦ δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ;
Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν ; Ἐξήντισθ... μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας.....

21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

4. ἡ τοῦ ζυγοῦ ἡ τοῦ ἀγωνίου, καὶ μόνον
ἐκ τῶν χωρισμῶν τοῦ μαρτύρου.

- Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἔλεγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμὸν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; .....

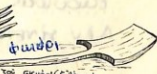
.....

- Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς). 1954. κεινὸς ἡγῶ

ΑΘΗΝΑΙ

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα· (ἐν Αἰτωλίᾳ: λειῶμα, ἐν Κρήτῃ: μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα· πῶς λέγεται τοῦτο· (εἰς Κρήτην: θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον: δικριάνι, ἄλλαχοῦ: δικριγιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ... παρ' ἡμῖν Λακωνί. Μετὰ
ἡ Κερφοιοῦ.

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀγύρου

από τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο. Συμμετρικῶς
 τὰ εἰς τὴν μένῃ σωρόν.

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχθυογραφήσατε τοῦτο... Μὲ τὸ "καρφόλο" ὡς ἡ καρπὸς εἰμὼν καὶ τὸ "φωδρι" ὡς ἡ ἀρχὸν εἰμὼν εἰς στίδα 25.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;
 Ἀμφότεροι.

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλῶνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;
 Ὁ νομάριος ἀνέμισμα, τὰς τὰς διὰ τῆς σιούδας καθεύδουσι τὰς τοῦ σωροῦ. Δὲν γίνεται δεύτερον ἀλῶνισμα.

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξὶς τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλῶνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλῶνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολόνεμα): διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο ..... παρ' αὐτῶν δὲν γίνεται. .....

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (άνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένοντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; .....
Γίνεται διὰ σαρώθρου κατὰ τὸ ἀνέμισμα. .....

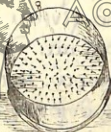
Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου: ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκι-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

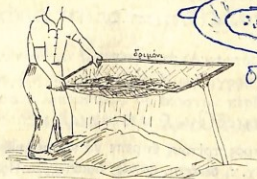
ΑΘΗΝΩΝ

κοσκίνα παλιό δερμάτινο

κόβρος ἢ ἀριόλογος

δριμόνι

δριμόνι

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολίστρης, δριμόνι, δριμόνι, δριμόνι, δριμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) .. Μετὰ τὴν ἀνέλιψιν.

Ἰσχυροῦται τὸ "δριμόνισμα" μὲ τὸ "δριμόνι".
 Τοῦδε τετεῖται τὸ "δριμόνι" ἐπὶ τοῦ ἐνὸς ὀδόντος
 τοῦ "καρδοιοῦ", ἕνα ἄλλο "δριμονί" καὶ
 ἕτερον ρίθεται τὸν καρδόν ἐκ τοῦ "δριμόνι".

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ;
 Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ;
 Πῶς χαράσσεται καὶ ποῖα ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;

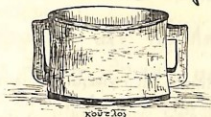
Σχηματίζεται εἰς ἐνὸς σωρόν μὲ τὸ "φτυάρι".
 Ἀπὸ τοῦ γίνεται ἕνας σταυρὸς ἐν κορυφῇ τοῦ
 σωροῦ καὶ ἰσχυροῦται μᾶλλον ἐπὶ τὴν κορυφὴν
 τοῦ σωροῦ. Μετὰ τὴν ἐξέλιξιν τοῦ "φτυαριῶν",
 τοῦ βυθιζομένου καὶ ἐξ αὐτοῦ ἐκτοξεύεται τὸν σωρόν.

- 8) Ἀλλὰ ἔτι μὰ προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. Ἀὐτὸν ὠλοῦνται.

- γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστής εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἵπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εἰς ὀκάδας, εἰς κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).

Ἐγένετο μὲν τὸ "ταραρι"· φε δ' ἰμοῦτιος, εἰς
τῶν κρηττέρων εἰκόνα. Ἡ χωρητικότης τοῦ ἴμο
δὲ ὁ αὐτοῦ ἴμο τοῦ ἴμο τοῦ "ταραριού"· τὸ ἴμο
τὸ ὁποῖον ἴμο δυνάμει μὲ "δύο ταραρία".

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (δόνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν) .....

Κατεβόλοντο ἐπὶ τοῦ ἀλωναδίου, ἔνα "μίσκο"
ἀπὸ καὶ δε γωροῦ, τὸ ἀγροφυλακιάτικο, 5 "δυνάμει"
τὸ γυφτιάτικο ἔνα "μίσκο", τὸ ἀλωνιάτικο, ἔνα
"μίσκο". Πάντα ταῦτα κατεβόλοντο εἰς τὴν οἰκίαν.

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας) . Εἰς ξύλινους ἀποθήκας· καθεμὴν
"ἀμνηρία" .....

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνι . Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; ... εἰς ζυλίνας κατασκευασ-
καυμέναις "ἀνυρώνας" ; .....

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογία τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τούς καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

Δὲν ἐγένετο .....

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογία τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων,
τὸ ὁποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Ἐπαιέοντο τὰ κατὰ τὴν ἀνάγκην καὶ κατασκευάζοντο
τὸ "χτένι" τοῦ ὁποῦν διακρίνειν εἰς τὴν οἰκίαν ἐπιέντες.

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ...

Ὡς καὶ τὸ "χτένι" τοῦ ὁποῦν διακρίνειν εἰς τὴν οἰκίαν ἐπιέντες.

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΝΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρas 23 'Ιουνίου (Κληδόνου), 'Αποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ 'Ιούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Ἐπαιέοντο κατὰ τὴν ἀνάγκην καὶ κατασκευάζοντο .....

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποίαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; .....

Μετὰ τὸ δειπνόν. Παλαιότερον εἰς τὴν οἰκίαν καὶ
εἰς τὸν ἀντιστοίχον μέρος, τώρα εἰς τὴν διαίτην .....

2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

Λέγεται "φανός".

β'. 1) Ποῖοι ἀνάπτουν τὴν πυράν; παιδιὰ, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος;...

Συνήθως παῖδιά.

2) Ποῖος ἢ ποῖοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.

Τὰ κλέπτουν; "Ἄν ναι, ἀπὸ ποῖον μέρος; .....

Τὰ παῖδιά. Μία εβδομάδα ἀπὸ τῶν Ἀποκριῶν
συγκεντρώνουν ὕδρους ἀπὸ τὸ παραμεινένον δάσος.

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Μαγειύονται παρτε-παρτε ἄνθρωποι ὁδοῦν.

καὶ ἄνθρωποι κουβαλοῦν. Παγιδεύουν ἐπὶ ἐνὸς

μετρητοῦ ξύλου, συνεισφέροντες εἰς τὰ ὕδρα

καὶ ἐκείνου ἀπὸ αὐτοῦ. Τὰς καὶ χροὶ αἰγάρια.

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ἑορτασμάτα, κρότοι, θόρυβοι.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα. Τραγουδοῦν ὡραῖα καὶ

ὡραῖα συνήθως βιολίον καὶ τραγούδια.

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

Εἰς τὸ τέλος σηδοῦν τὴν ὕδρα διὰ τὸ ἔχουν

ὑγίαν.

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) . . .

Συνήδους... αἰ. 59α

- 4) Καίονται (ή έκαίοντο) όμοιώματα· π.χ. κατά τό Πάσχα όμοίωμα
τοῦ 'Ιούδα (περιγράψατε λεπτομερώς) .....

3x1

- 5) Παραθέσατε λεπτομερή περιγραφήν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

[illegible]

[Αναστάσιος Παμπονλίδης, διδάκτωρ. Η ευλογία αυτή
γίνεται από 15 Σεπτεμβρίου 1969 - 18 Γανουαρίου 1970]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

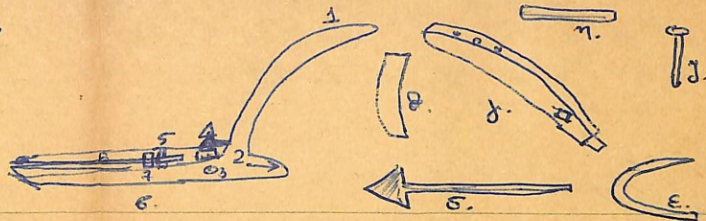
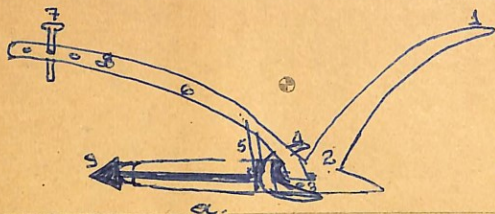
ΑΘΗΝΩΝ

AKAΔHMIA

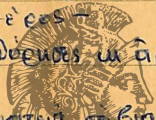
AOHNΩN

- α. Ζωή ή τερνόν 1. Χειρσάι 2. Κουντούρι 3. Ζηάδα 4. Παράβατος 5. Σωίωμα 6. Σταβάρι 7. Μπου-
υιάδα 8. Σοάι δια των κουνουιάδα 9. Ουί(σι)δηρούν.
- β. Κουντούρι 1. Χειρσάι 2. Ούρα 3. Σοάι δια των σπαδάρι 4. Ομή δια το σταβάρι 5. Ερωδι δια των
παρβάσιον 6. Δούσι Ούου 7. Ομή δια το σωίωμα.
- γ. Σταβάρι . δ. Ουί(σι)δηρούν) ε. Παράβατος η. Ζηάδα ζ. Μπουυιάδα(σι)δηρούν) θ. σωίωμα.
- Ούρα -

— ὅτι μὲν γὰρ ἀποδείκνυται καὶ ἄλλοις καὶ βεβαιώσεται,

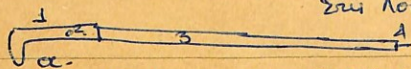

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Σε αυτήν περίπτωση η εργασία σε βλαστημικών οί κήρες

ἔτι ἔλασεν μεθ' ἐκείνης ἡ πόλις τοῦ ἡγῶν πρὸς αἱ πόλεις.

- Έγω είπα μαν, τοα μου να ήη κι το σωτήριον
και τώρα δει με σωτρες, οα σου το μαρτυρει σα.
Στι Λουρανι ρισματα, σι Γερβανι Δελινοα..

[illegible]

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ
ΓΡΕΒΕΝΟΝ

Αριθμ. Πρωτ. 3712 π.ε.

Εν Γρεβενοῖς τῇ 28-4-1970

Πρὸς

τὴν Ἀκαδημίαν Ἀθηνῶν

Κέντρον Ἑρεῦνης τῆς Ἑλληνικῆς
Λογογραφίας

Ἀναγνωστοπούλου 14

Εἰς Ἀθήνας 136

Ἐπὶ τοῦ ἀπὸ 10-11-1969 ἐγγράφου ὑμῶν, ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ ἀποστείλωμεν ὑμῖν
συνημμένως τεσσαράκοντα ὀκτὼ (48) ἀντίτυπα τοῦ ἀποσταλέντος ἐρωτηματολογίου διὰ
γεωργικὰ ἐργαλεῖα, δειγνύοντες οὕτως τὴν ἀπαιτησὴν διὰ τὴν ἀναγκαζομένην εἰς γεωργικοὺς συνοικι-
σμοὺς διδ/ων τῆς Περιφέρειας ἡμῶν καὶ νὰ γνωρίσωμεν ὅτι ἕτερα δύο (2) ἀντίτυπα τοῦ,
ὡς ἄνω, ἐρωτηματολογίου, ὡς ἀνέφερον εἰς ὑμᾶς οἱ δ/νταὶ τῶν δημοτικῶν σχολείων Τρι-
κοκκιάς καὶ Σαρακίνης, ἀπεστάλησαν ἐπ' εὐθείας ὑμῖν, ὑπὸ τῶν δ/ντῶν τῶν σχολείων
τούτων.

Επιθεωρητῆς

Διευθυντὸς ΑΘ. Παππῆς

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΚΠ-ΜΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

31 ΘΕΣΙΩΝ ΔΗΜ. ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΔΑΡΑΚΙΝΗΣ

Χρ.φ. πρωτ. 4

Εν Δαρακίῃ τῇ 13-1-1970

Θέμα: Περὶ ἐνταχρῆς ὕλης διὰ τὴν ἐνταξίν

Παραγωγὴ Ἀττικῆς τῆς Ἐπαρχίας.

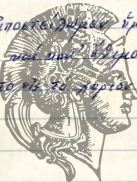
Πρὸς

Τὸ Κέντρον Ἑρευνῆς τῆς Ἑλληνικῆς Παιδαγωγίας

εἰς Ἀθήνας

Ἐχομεν τὴν τιμὴν νὰ ἀποκριθῶμεν ὑμῖν, ἐννημέρως, τὸ ἐρωτηματολό-
γιον διὰ γενεσμικὰ ἐργαλεῖα καὶ διὰ ἑξῆς πηγὰς, ἐνμπεπληρωμένον.

Ἡ ἐνταχρῆς ὕλη ἐγένετο εἰς τὸ πρῶτον Δαρακικὸν τοῦ νομοῦ Γρεβενῶν.

6

Δι' αὐτῆς τοῦ ἐχθρίου

